

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

- постановка нереальних цілей і термінів, а також нечітке планування і документування проекту;
- відсутність дієвих механізмів контролю; – недостовірність і несвоєчасність надання інформації (цей аспект безпосередньо пов'язаний з типом організаційної структури і масштабом діяльності) [4].

Отже, розвиток управлінських технологій безпосередньо пов'язаний з розвитком і реалізацією систем управлінського обліку та бюджетування.

Список літературних джерел

1. Керимов В. Э. Управленческий учет : учебник / В. Э. Керимов. – М.: Дашков и Ко, 2004. – 460 с.
2. Волошин Д. А. Проблемы организации систем управленческого учёта / Д. А. Волошин // Экономический анализ: теория и практика. – 2006. – № 22. – С. 52-57.
3. Аврова И. А. Управленческий учет / И. А. Аврова. – М.: Бератор-паблишинг, 2007. – 324 с.
4. Матвійчук М. З. Формування системи управлінського обліку на підприємстві / М. З. Матвійчук // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 5. – С. 235-241 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_5_31.

УДК 657

**Н. С. ЛІБА,
В. І. ТОРІНА**

Мукачівський державний університет

ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА ВЕДЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

У даний час українські нормативні акти з бухгалтерського обліку не мають офіційного визначення та рекомендацій з ведення управлінського обліку і не приділяють належної уваги поясненню функцій та задач обліку взагалі, а також трактуванню понять, що застосовуються у професійній бухгалтерській мові. Це можливо виправдати тим, що організація управлінського обліку це внутрішня справа кожного підприємства, держава не може зобов'язати підприємства вести управлінський облік чи написати єдині правила для його ведення, що характерно для практики розвинутих країн.

Вагомий внесок у дослідження питання управлінського обліку зробили такі видатні вітчизняні науковці, як Ф. Ф. Бутинець, В. Ф. Палій, М. Г. Чумаченко, А. Я. Яругова та інші.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

М. С. Пушкар відмічає з цього приводу, що відокремлення управлінського обліку в окрему систему спонукав розрив між інформаційним процесом та управлінням [1, с. 52]. Так, наприклад, у зв'язку з потребою ефективного управління бухгалтерія західних фірм бере на себе обов'язки, які традиційно зосереджувалися у нас у плановому відділі, аналітичних службах. Тому управлінський облік не можна розглядати лише з позиції відокремлення об'єктів, які були складовою частиною системи бухгалтерського обліку. Такий підхід може бути вмотивований щодо визначення змісту фінансового обліку. Управлінський же облік це не тільки частина традиційного бухгалтерського обліку, а по суті, самодостатня, заново сконструйована система формування й використання в управлінській діяльності інформації, яка включає і ту, що сформована у фінансовому обліку. Він включає не тільки облікові методи й процедури, але й такі, які удосконалюють планування, контроль та прийняття рішень, і ефективним є тоді, коли система управління включає зворотній зв'язок [4].

Досвід підприємств України свідчить, що практичне застосування системи управління витратами (управлінського обліку) ще не набуло належного поширення. Цю думку підтримує і професор З. Гуцайлюк в своїй статті, в якій розглядаються діючі проблеми впровадження та розвитку управлінського обліку у виробничих підприємствах України. В цілому слід погодитися з положенням автора стосовно того, що «... на сьогоднішній день ні теоретично, ні практично не існує цілісної системи управлінського обліку як окремої інформаційної системи» [2, с. 45].

«Для управлінського обліку, – як відмічає А. Апчорч, – ведення рахунків є настільки важливим, що нерідко його називають особливим терміном – облік витрат (cost accounting), який згідно з офіційною термінологією СІМА, визначається наступним чином: «...складання бюджетів (кошторисів), розрахунок нормативних і фактичних витрат за окремими операціями, процесами, видами діяльності чи продукції». На практиці терміни «облік витрат», «управлінський облік» і «вартісний та управлінський облік» взаємозамінні, що на думку А. Апчорча служить підставою стверджувати наявність тісного взаємозв'язку[4].

Прагматичної орієнтації концептуальних основ управлінського обліку дотримується творець «стандарт-кост» Дж. Чартер Гаррісон. Він підкреслював, що в минулому управлінський облік відігравав вторинну роль стосовно виробничого обліку. Однак він став важливою частиною в системі обліку і являє собою внутрішній бухгалтерський облік, що забезпечує й представляє різну інформацію для управління підприємством. Згідно Дж. Ч. Гаррісону орієнтація обліку – «...фабрикація інформаційно-орієнтуючих даних». Облік не просто фіксує дані, але й фільтрує їх з метою вирішення управлінських задач. Вчений

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

спеціально підкреслює, що потрібен такий облік, який, отримавши надалі назву управлінського, ставить задачі на майбутнє, а не копається в тому, що було [4].

С. Ф. Голов не розмежовує поняття обліку витрат та виробничого обліку та зазначає, що «в процесі розвитку управлінського обліку змінюється і трактування обліку витрат (виробничого обліку)» [3, с. 17]. І. А. Басманов під обліком виробничих витрат розуміє «...сукупність робіт по групуванню всіх елементів витрат в різноманітних аспектах, необхідних для управління і контролю». В. Ф. Палій стверджує, що «...облік виробничих витрат є результатом аналітичного обліку, що готує накопичену інформацію до процесу калькулювання собівартості. При цьому об'єднання обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції є не що інше, як виробничий облік» [4].

М. С. Пушкар відмічає, що виробничий облік орієнтується на технічну сторону та методику відображення витрат на виробництво, а управлінський облік – на аналіз ситуацій, прийняття рішень, вивчення запитів споживачів в інформації, яка характеризує використання ресурсів, формування собівартості, аналіз відхилень від нормативних витрат та інших питаннях [1].

Отже, інформація, яку надає управлінський облік є важливою при виборі стратегії та тактики виробництва, процесу ціноутворення, що передбачає визначення її собівартості та відповідно виробничих витрат. Управлінський облік в рамках обліку витрат забезпечує управлінців різного ієрархічного рівня інформацією для прийняття ними обґрунтованих рішень щодо використання праці, виробничих запасів, основних засобів, тобто здійснюється процес управління витратами виробництва або облік для управління підприємством.

Список літературних джерел

1. Пушкар М. С. Бухгалтерский учет в системе управления / М. С. Пушкар. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 175 с.
2. Гуцайлюк З. Еще раз о месте и роли управленческого учета в информационной системе хозяйствующих субъектов / З. Гуцайлюк // Бухгалтерский учет и аудит. – 2004. – № 11. – С. 45-49.
3. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С. Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
4. Костякова А. А. Управлінський облік як джерело інформаційного забезпечення системи управління / А. А. Костякова // Молодий вчений: науковий журнал. – 2017. – № 1.1 (41.1). – С. 49-54. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/2176/1/ilovepdf_com-53-58.pdf.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>